

Datum

2025-08-26

Adress

Diarienummer

SN-2025-1139

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet Bättre
förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)
STK-2025-985**

Servicenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Servicenämnden ställer sig generellt positiv till förtydligande kring förutsättningar för klimatanpassning, det är både nödvändigt och efterlängtat. Servicenämnden delar bedömningen att det bör införas ett krav på högsta inomhustemperatur i behovsbedömda boenden för äldre och funktionshindrade men anser också att regeringen bör överväga om det även ska omfatta förskolor och grundskolor. Servicenämnden ser positivt på tydlighet kring statens ansvar för skydd när havet stiger. Servicenämnden delar utredningens bedömning att det skulle vara värdefullt att etablera någon form av nationella riktlinjer för val av klimatscenarier och riskbedömning men också riktlinjer för vilka åtgärder som bör göras först samt vilka fastigheter/verksamheter/funktioner som bör prioriteras.

Yttrande

Servicenämnden ställer sig generellt positiv till förtydligande kring förutsättningar för klimatanpassning, det är både nödvändigt och efterlängtat.

Sammanfattning (s 15)

Servicenämnden önskar ett förtydligande gällande definitionen av mark i formuleringen; ”Med det avser vi i första hand sådana åtgärder som tar mark i anspråk för att skydda byggnader eller annan egendom mot skador från naturhändelser.” Ett förtydligande önskas för att undvika en situation där nödvändiga åtgärder till havs eller på ett vattenområde inte omfattas av utredningen.

Betänkandets förslag att kommunen ska ändra eller upphäva detaljplaner som medför stora risker (s. 16-17)

Förslaget innebär att ”kommunerna ska vara skyldiga att upphäva eller ändra detaljplaner för obebyggda tomter där det föreligger en betydande risk för klimatrelaterade översvämningar, ras, skred eller erosion” samt att kommunerna ”ska

få en tidsfrist om sex år för att identifiera sådana riskområden och vid behov vidta åtgärder, innan kravet börjar tillämpas.”.

Servicenämnden ansvarar för förvaltning av bebyggda fastigheter och berörs därmed inte direkt av kravet att identifiera och åtgärda risker på obebyggda fastigheter eller tomter. Förslaget är i första hand relevant för tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden.

En potentiell indirekt påverkan skulle kunna uppstå om en obebyggd fastighet, som tidigare bedömts som byggbar, i praktiken visar sig vara olämplig för bebyggelse på grund av denna riskbedömning. Denna påverkan uppfattas dock begränsad, då kommunerna ges sex års framförhållning för att identifiera obebyggda fastigheter och särskilt beakta översvämningssrisker vilket är den mest framträdande klimatrelaterade risken i Malmö. Sammantaget är uppfattningen att förslaget inte kommer att påverka servicenämnden som byggherre i någon större utsträckning med denna framförhållning och därmed inte ha någon större påverkan på nämndens arbete. Servicenämnden är vidare inte betjänt av att bygga på fastigheter som i praktiken visar sig vara olämplig för bebyggelse, så i förlängningen uppfattas förslagets intention som relevant.

Betänkandets förslag till föreskrifter om högsta inomhustemperatur för känsliga grupper (s.17)

Servicenämnden bedömer att förslaget om “Föreskrifter om högsta inomhustemperatur för känsliga grupper” kommer påverka nämndens fortsatta beredskapsarbete med strategisk komfortkyla. Servicenämnden ställer krav, i projekteringsanvisningar, att särskilda insatser för att hantera värmeböljor ska riktas mot fastigheter med verksamheter som har hand om särskilt sårbara grupper så som exempelvis barn, äldre, sjuka och funktionsnedsatta. Detta kan exempelvis vara utökad trädplantering och olika typer av solavskärmningar i byggnaden. Nämnden har även under innevarande år infört krav på att behov av komfortkyla ska utredas för vård- och omsorgsboenden (boenden inom ramen för hälsa- vård- och omsorgsförvaltningens uppdrag) och höjd ska tas för ett framtida klimat. Att utöka den strategiska komfortkylan för att rusta för ett nytt klimat kommer innebära stora investeringar i nämndens befintliga fastigheter. Komfortkyla utgör även en ökad energianvändning/kostnad/klimatpåverkan för kommunen sommartid men samtidigt görs bedömningen att vintrarna blir mildare vilket i sin tur medför en minskad energianvändning/kostnad/klimatpåverkan för uppvärmning vintertid. Effekten med minskade energikostnader vintertid har varit synligt i nämndens årsbokslut under en längre tid. Servicenämnden delar därmed bedömningen att det bör införas ett krav på högsta inomhustemperatur i behovsbedömda boenden för äldre och funktionshindrade men anser också att regeringen bör överväga om det även ska omfatta förskolor och grundskolor.

Betänkandets förslag att dagvattensystemets kapacitet ska regleras i lag (s 21)

Servicenämnden ställer sig positiv till lagförslaget som tydliggör att en allmän va-anläggning ska ha kapacitet att ta emot minst ett 10-årsregn, det ger nämnden som byggherre något att tydligt förhålla sig till. Servicenämnden antar att det då är ett 10-årsregn med klimatfaktor som avses.

Betänkandets förslag till ett utökat statligt ansvar för skydd när havet stiger (s 22)

Service-nämnden ser positivt på tydlighet kring statens ansvar för skydd när havet stiger, det ger nämnden som fastighetsförvaltare något att förhålla sig till och strategiskt planera för. Stigande havsnivåer har varit ett av de områden som nämnden funnit mycket svårt att greppa på egen hand och där insatser på fastighetsnivå i nuläget uppfattats som överilata.

Betänkandets förslag till en modell för fastighetsäga-res medfinansiering av kommunala klimatanpassningsåtgärder (s 24)

Service-nämnden ställer sig positiv till förslaget men ser att det kommer krävas en tydlig definition av vad en "betydande risk för skada på fastigheten vid en naturhändelse" innebär och vad det innebär att "denna betydande risk upphör". Det vill säga "nationella riktlinjer för riskbedömning" kommer behöva tas fram. Nämnden vill också understryka att områden med översvämning-risk många gånger är beroende av flera olika åtgärder för att risken ska upphöra att vara betydande. Förslaget kring medfinansiering från ägare till fastigheter som får nytta av en klimatanpassningsåtgärd kan därmed bli en utmaning att hantera i praktiken.

Övriga utredningsfrågor (s 26)

Service-nämnden noterar att det i utredningen står att "Regeringen anger i sin handlingsplan för klimatanpassning att man avser att fortsätta arbetet med att analysera om nationella riktlinjer för val av klimatscenarier och riskbedömning bör fastställas." Service-nämnden delar utredningens bedömning att det skulle vara värdefullt att etablera någon form av nationella riktlinjer för att hjälpa beslutsfattare att hantera de osäkerheter som finns och därigenom göra det lättare att komma fram till ett beslut.

Nämnden anser vidare att enhetliga nationella prioriteringsriktlinjer rörande vilka åtgärder som bör göras först samt vilka fastigheter/verksamheter/funktioner som bör prioriteras också skulle underlätta klimatanpassningsarbetet.

En stor utmaning som nämnden ser gällande att få till effektiv klimatanpassning för det egna fastighetsbeståndet är rådighetsfrågan. Erfarenhetsmässigt har exempelvis fastigheter med direkta skyfallsproblem prioriterats och åtgärder gjorts på samma fastighet. Nämnden noterar dock att det kan vara mer ekonomiskt lönsamt, betydligt enklare och mer effektivt att åtgärda problemet uppströms på annan fastighet/fastigheter. Detta kan i praktiken vara en utmaning att få till, då rådigheten över denna fastighet/fastigheter kan variera; den kan vara nämndens egen fastighet, allmän platsmark som annan nämnd råder över eller en privatägd fastighet. Betänkandets förslag till en modell för fastighetsäga-res medfinansiering av kommunala klimatanpassningsåtgärder tangerar området men problematiken är i realiteten ännu större och kvarstår därmed att lösa.

Ordförande Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare Jim Johannesson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]